

Johann Fecht

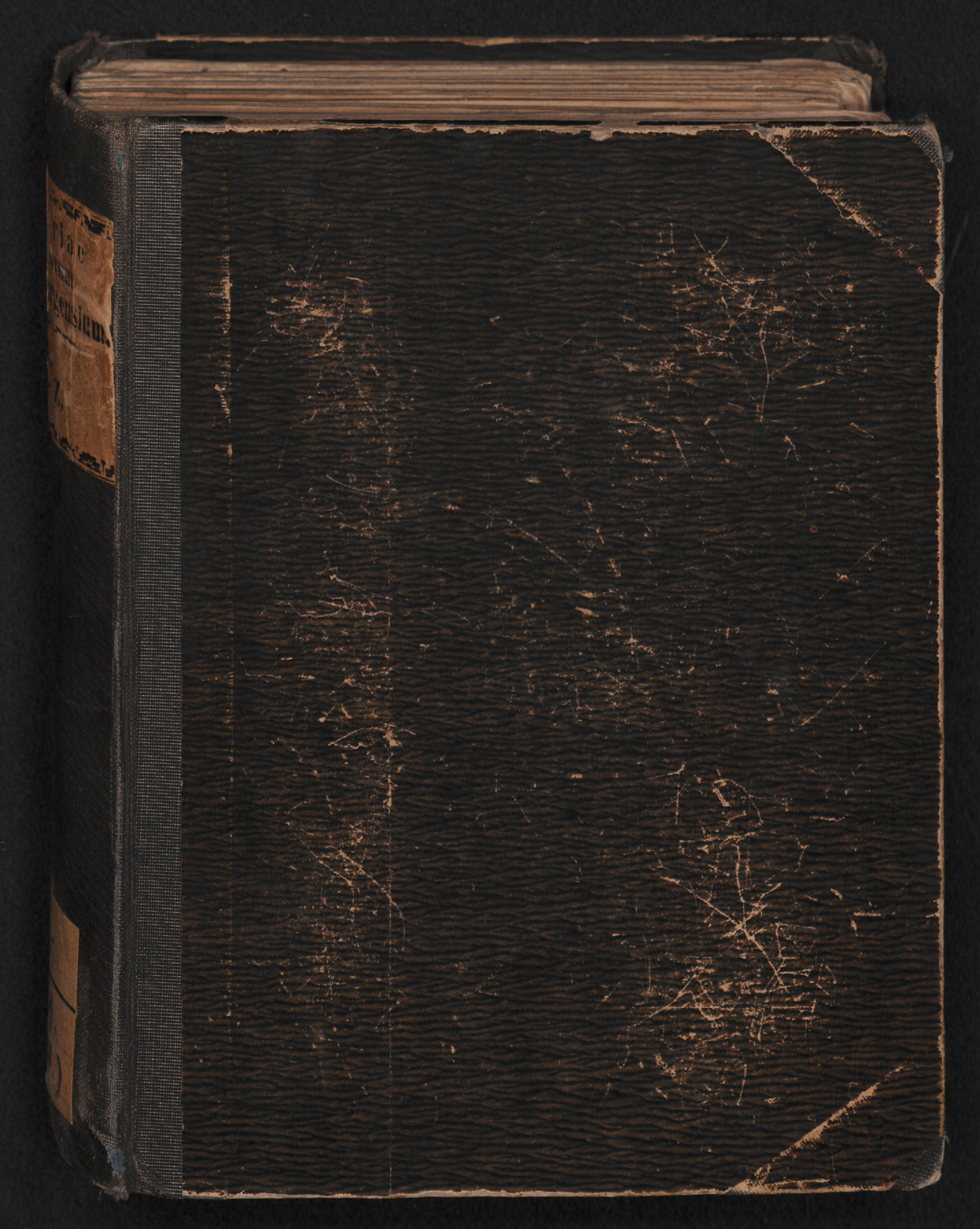
Decanus Facultatis Theologicae In Universitate Rostochiensi, Jo. Fechtius, D. & P.P. Cons. Duc. Adessor Et Districtus Rostoch. Superintendens, Suo & Amplissimae Facultatis nomine Ad Exequias ... Justi Christophori Schomeri, SS. Th. D. & Prof. ... Per maxima undiquaque merita gravissimi, Collegae, dum viveret, coniunctissimi, Praematura funestaque nobis morte erepti, Omnes omnium ordinum cives Academicos officiose ac amanter invitat : [P. P. Sub Sigillo Facultatis. XXI. Apr. MDCXCIII ...]

Rostochii: Weplingius, 1693

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn755908074>

Druck Freier Zugang

KL-241(4)¹

Oldendorp: Warhafftige entschul-
dinge. Rostock, 1533

wurde aus dem Band gelöst.

Steht bei Rara -

KL-241. (4.) <SON>

bestrahlt 2000

DECANUS
FACULTATIS THEOLOGICÆ
In Universitate Rostochiensis,

JO. FECHTIUS, D.

& P. P. CONS. DUC. ADSESSOR ET DISTRICTUS
ROSTOCH. SUPERINTENDENS,

Suo & Amplissima FACULTATIS nomine,

Ad Exeqvias

VIRI MAXIME REVERENDI, AMPLISSIMI &
EXCELLENTISSIMI, DOMINI

JUSTI CHRISTO-
PHORI SCHOMERI.

SS. Th. D. & Prof. Primarii longè celeberrimi,
Consistorii Ducalis Assessoris & Districtus Mecklenburgici
Superintendentis,

Per maxima undiqvae merita gravissimi,

Collegæ, dum viveret, conjunctissimi,

Præmaturâ funestaqve nobis morte erepti,

*Omnes omnium ordinum cives Academicos officiosè ac
amanter invitat.*

Rostochii Typis JOH. WEPPLINGII, Univ. Typogr.

Reptus nobis est, Cives, ipso Palmarum festo, quo moestissimis de passione Servatoris nostri meditationibus immerfi eramus, acerbâ immaturaqve morte, quod ineffabilem nobis moerorem doloremque attulit, JUSTUS CHRISTOPHORUS SCHOMERUS, æternum nobis nostræq; Academiæ nomen. Is, ceu scitis ipsi & noverunt omnes, nec inficiabitur, nisi qui rerum nostrarum vel cum stupore quodam vel cum malitiâ sic ignarus, in his sacrorum sedibus & bonæ mentis templo decus ac majestatem sustinuerat Theologici nostri confessus. Hic eo vi vente caput suum efferebat, neq; quoad ipse supererat, quicquam ei ad summam felicitatem deesse videbatur, nisi ut his rebus nostris accederet perpetuitas. Obstitit summi justique Numinis voluntas, cujus aspera nonnunquam & plerumq; inexplicabilis lex est, ut quæ ad summum enisa sunt fastigium, majori, quam ascenderant, velocitate retro iterum labantur. In hoc verò viro, quid quantumq; possederimus bonorum, quam fecerimus ejus obitu felicitatis nostræ jacturam, non melius sciemus, quam si prius intellexerimus, quis ille, qualisq; per totam vitam fuerit, quem nunc in morte lugemus. Natus is est Lubecæ, ipso die solennitatis Paschalis, A. M DC XLIX. Patre NICOLAO SCHOMERO, Reip. primum Advocato & Procuratore, postea Consiliario Urbis Brunsvicensis, postremò U. J. Doctore & Reip. Lubec. Primario Senatore; viro tam recti æquiq; observante, ut memoria ejus & in remp. amplissima merita ad hodiernum usq; diem celebrentur. Matre SUSANNA, ex Amplissimo apud Hamburgenses atq; Holsatos Jure-Consulto, CHRISTOPHORO SCHLAFIO, prognatâ, magnarum virtutum, verissimarumq; laudum foeminâ. Avus Paternus ei fuit JODOCUS SCHOMERUS, Prædiorum ad Cathedralem Ecclesiam Osnabrugensem spectantium Inspector, Judiciiq; Kappelenis Secretarius. Avia Paterna, SOPHIA, NICOLAI KARNEBEKII, Mercatoris primarii Filia; Avus Maternus CHRISTOPHORUS SCHLAAFIUS, primum Senator & Secretarius Osnabrugensis, postea Ob religionis persecutionem exul & Secretarius ac Vice-Syndicus Capituli Cathedralis

lis Hamburgensis, nec non Practicus Provincialis in Holsatiâ judi-
cii. Avia Materna, ANNA, JOHANNIS à LENGERKEN, Se-
natoris ac Mercatoris Osnabrugensis Filia. Ingenium capiendis
artibus & scientiis apprime accommodatum in schola primum pa-
triâ *Henricus Bangorcius*, notarum ad Helmoldi Chronicon celebris
scriptor, & *Hermannus Noctelmannus*, excoluerunt Planè insitam
naturæ vim & pectoris benè nati indolem recta institutio eri-
git & in majus meliusq; provehit. Pubertatis deinceps annos
egressus, summam spem, quam de eo jam puero omnes conce-
perant, incredibili industriâ superavit. Nam Academia Kilonien-
si A. MDCLXVII. insertus, MATTHIAM WASMUTHUM,
Hospitem suum, SAMUELEM item REIHERUM & CHRISTO-
PHORUM FRANCKIUM, tantâ animi contentione & veluti perti-
naciâ audivit, ut & vivacissimo impetu & successu admirabili in o-
mne præstantissimorum studiorum genus grassaretur. Sequentis
anni fine, quo juvenem proprii animi ferebat vigor, Wismariæ à
STEPHANO MASIO Rabbiniçæ literaturæ mysteria, quorum
Theologus ille peritissimus fuerat, ita imbibit, sibiq; cognita red-
didit, ut jam antecedere commiltiones suos, cæterisq; omnibus
elegantioris literaturæ varietate eminere crederetur. Quare &
A. MDCLXIX. præmium industriæ suæ, stipendium Schabbe-
lianum, à DAVIDE GLOXINIO & HENRICO SCHABBE-
LIO, Jure-Consultis, eximium promovendorum studiorum in-
strumentum, est consecutus. Profectus hinc, ne uno loco omnem
conqvississè eruditionem videretur, ad Academiam Giessenam,
Theologica præcipuè studia, quæ excolenda admonitus, ob amif-
sam antè ipsum natum duplicem sobolem, parentum voto liben-
tissimè acquievit, susceperat, provehere latius doctoribus viris
supra omnem laudem positis, PETRO HABERKORNIO, JO.
NICOLAO MISLERO, MICHAELE SIRIGIO & JO. LUDOV.
HANNEKENIO, cujus præsidio in defendendâ conscriptâ à se
de Pœnitentiâ Disputatione usus est, summâ curâ industriâq; con-
tendit. Quamquam enim nec Philosophorum Scholas, FRIDERI-
CI præprimis NITSCHII Mathematicas acroases, neglexerit, in
ipsaq; Cartesianæ Philosophiæ arcana curiosâ ingenii sui subtilita-
te penetraverit, id tamen eâ fecit prudentiâ, ut disciplinas quas.

cunq; è rationis humanæ fontè præmanantès, sub Theologia imperio retineret, ne forte, dum ipsam omnium scientiarum dominam expeteret, inter servitia atq; ancillas ejus nimium obhæresceret, aut iisdem benigniores præbendo aures, reginæ majestatem concluderet, pollueretqve pulchritudinem. Tantus autem juvenem sciendi ardor, tanta, ut ita loquar, intemperies tenebat, ut A. MDCLXXII. uno assumpto fidoqve comite, universam Italianam, Galliamqve peragraret. Viæ ipsi eo in itinere Venetiæ, Lauretum, Roma, Neapolis, Florentia, Bononia, Mediolanum, Lugdunum, Lutetia Parisiorum, urbesque aliæ. Compellati viri omnigenâ eruditione celebres, quos inter MANFREDI SEPTALII, Canonici Mediolanensis, mista cum ipso colloquia, vehementer eundem recrearunt. Explorati & Romanæ & Orientalium & Gallicanæ Ecclesiæ ritus. Perlustratæ Scholæ, è quibus & vetustate & latâ nominis fama Sorbona, itemq; Bibliotheca, è quibus Vaticana extollere præ cæteris caput illi videbatur. Collectis è literariâ hac peregrinatione rarissimis animi divitiis, per Argentoratum, Spiram, Heidelbergam, ad Academiam Gießenam redux, majore impetu, quam antea unquam, in studiorum voluptates involavit. Neqve contentus, intra Theologiæ spatia consistere, flagrantem variâ eruditione animum in ipsa etiam, egregia illa & verè nobilia, juris utriusqve scita, totum immisit; arbitratus, Moralibus se Theologiæ scriptores, (cui disciplinæ accuratius excollendæ jam tum mentis suæ propositum adposuerat) isthoc præsidio & evolvere feliciter & intelligere facilius posse. Ex quâ re postmodum in concreditis fidei suæ functionibus duplicem sensit fructum. Nam in Ecclesiastico, quod communi Serenissimorum DUCUM MECLENBURGICORUM nomine Rostochii exercetur, judicio, quod veteri lege alternis annorum vicibus primi utriusq; DUCIS, Güstroviensis & Sverinensis, Theologi dirigunt, non minore, quam magni nominis Jure-Consulti, qui eidem assident, dexteritate isthoc officio fungi, processui in causis etiam gravissimis ponere modum, sententias ad legum præscripta exactas ferre, componere ad Acta, ceu vocant, relationes, cæterasq; facere omnia noverat, quæ illustres juris scientiâ & usu rerum sacerdotum. Nihil opus nostrâ affirmatione. Ipsi vos, qui ex Professo

fefforio ordine in Ampliffimo illo confeffu ex illius ore pependi-
tis, testes estis hujus rei uberrimi. Ansim afferere, plures creari juris
Doctores, qui vel in legum notitiâ vel fori actionibus paria cum
ipfo facere nunquam potuerint. Quare & fubditis Confiftorii ju-
rifdictioni hominibus, ubi opuserat, jus dicere & obortas inter
ipfos lites caufasq; dirimere; in publico etiam auditorio Pro-
fessoris justitiæ personam frequenter induere & quas pro inaugu-
rali disputatione proposuerant, theses tantâ eruditione convellere
fciebat, quantâ illi, qui per totam vitam in illo studio fuerunt ex-
ercitati. Jam specimen illud Moralis Theologiæ, quo vera & na-
turalia omnis juris atqve honestatis principia breviter eruuntur,
quod octo disputationibus constans in lucem ab illo productum
est, quid ex jure civili lucis perfectionisqve acceperit, non est, ut
operosè dicam. Ipsa solidi subactiq; scripti lectio cuilibet faciet fidẽ.
Non veretur eequidem consummata eruditionis Jctus, CASPAR
ZIEGLERUS, principio Dissertationis Justinianæ de Clerico
Renitente, seu muneris Ecclesiastici fugâ, adseverare, *post sacrum
codicem ex jure potius civili, quippe ex veterum scriptis in unum cor-
pus ab Imperatore Justiniano collecto, magnaue circumspectione plera-
que omnia proponente, quam ex hodiernorum Moralistarum libris, pe-
rendam esse conscientiarum informationem.* Quod si justo indulgenti-
us dictum sit, id certè controversiâ caret, inter præsidia consti-
tuendæ Theologiæ Moralis jus civile non infimum obtinere lo-
cum. Specimen certè SCHOMERIANUM à summi nominis
viro, SAMUELE PUFENDORFIO, tanti factum esse accepimus,
ut in illo scriptionis argumento cæteris, quæ edita passim à viris
etiam doctissimis fuerunt, præripere palmam omnium incorruptè
arbitrantium judicio statui meritò debeat. Credimusq; si & cæte-
ra ex Divino viri ingenio illi operi accessissent, tum demum nu-
meris suis perfectum Moralis Theologiæ corpus, quo nos destitui
liberrimè fateri debemus, nos habituros fuisse. Sed redeamus
ad id, unde fumus digressi. Anno MDCLXXIV. Giessam
suam, tantopere sibi adamatam, quæ juveni, vix viginti &
sex annos habenti, raræ eruditionis admiratione, ante
quam discederet, potestatem obtulit, ad summum in Theolo-
giâ decus adscendendi, reliquit, & instituto per Helmæstadium,

Wittebergam, Lipsiam, Jenam atqve Erfurtum itinere, in patriam tendens, Homileticis primum animum adplicuit, mox peregrinationis dulcedine inelcatus novo itineri se dedit, Belgico atqve Anglico, A. M. DCLXXV. Vix dici potest, quantum ipsi, qui jam eximiam planè in studiis Theologicis perfectionem fuerat adeptus, Iustratio Bibliothecarum, quas stupet orbis, Bodlejanæ, Cantabrigiensis & privatæ Judæi Abendanæ, profuerit, quantum ex Episcoporum Theologorumqve Anglicanorum, eâ ætate super æthera notorum, consuetudine in omni doctrinæ genere; EDUARDI in primis BERNARDI, Saviliani, cui per convictum & quotidia colloquia familiarior redditus est; quantos sibi scientiarum thesauros in indagandis Belgarum Britannorumqve æternis infinitisque contentionibus, quantum historiarum de vario regiminis Ecclesiastici, diversissimorumqve in unâ religione rituum, genere, de internecinis inter eosdem bellis, de conquisitis reconciliationis mediis, & innumeris talibus, comparaverit. Comparant opes istæ maximè in libro, quem de Collegiatis, tam orthodoxo quam heterodoxo, inscripsit, in quo, quid de privatis exercendæ promovendæqve pietatis Collegiis, omnis ætatis, omnisqve religionis sectarii, ii in primis, qui in Bataviâ, tanquam cancer in venusto corpore, magno numero insident, tradiderint, eo ordine disseruit, ut & diffusa atqve admirabilis de fatalibus istarum nationum certaminibus cognitio & acre solersqve iudicium, de Collegiis illis latum, in precio sit apud omnes, qui citra affectum de instituto, ad illorum imitationem, ex aliquo tempore nostris etiam Ecclesiis se insinuante, arbitrari contendunt. De quo in Præfatiunculâ brevi aphorismo sententiam suam aperit. *Collegialem docendi modum, ajens spernendum non esse duco, si ab usum poterit & discordiam docentium evitare; id verò si obtineri nequit, ea via eligenda est, quæ veritati pariter & paci prospicitur: Si & filiali amore DEÛm & fraterno nos invicem prosequimur, omnes pariter concordibus studiis pro incremento Ecclesiæ laboremus, ut character verorum Christi discipulorum undique eueat, neque post plures alias tragedias ipsa quoque Pietas nobis nunc herescos denominationem faciat.* Sed de istis quidem hæcenus. SCHOMERUS verò noster post
acqui-

acqvisitam ferro labore incredibilem in omni disciplina scientiam, post peregrinationes tam varias, tanto cum fructu peractas, ad has Athenas nostras accedens, ingentes illas dotes eruditionis ac ingenium, maturâ exercitatione subactum, inclarescere in hac nostrâ Rep. literariâ voluit. Habitâ ad d. XXIII. Augusti A. MDC LXXVII. Inaugurali *de objecto adorationis religiose* Disputatione, cujus actus immortalis gloriæ Theologus, AUGUSTUS VARENIUS, regebat, deprehensum est, omnes eundem Theologiæ scopulos & controversiarum aspera, assiduo sudore & nunquam remissâ animi curâ, ita pervasisse, nihil ut jam deesset ei ad summæ eruditionis apud omnes existimationem, neque subtrahi ei ab Academiâ nostrâ ea præmia posse, quæ virtuti ejus jamdiu debebantur. Repeto VARENIANA ex Programmate verba: *ad examen solenne admissus pietatem, modestiam, ingenium, diligentia ac exercitii limâ, doctrinæque præceptis, in usum salubrem sepositis, linguarum quoque, Theologo partim necessariorum, partim decorarum, cognitione probè excultum, & quod caput est, quacunque Theologiæ parte pectus non tantum benè preparatum, sed & instructissimum, judiciumque in re Theologicâ accuratum, sic satis egregiè probavit.* Quâ in re nisi singularem Divinæ providentiæ in hanc scholam nostram favorem sentiamus, quæ isthac occasione illam in hoc viro artium, quibus penitus penitusque fuit intinctus, varietatem, illud scientiarum instrumentum multiplex, quod admirationi hæcenus maximis viris fuerat, asserere volebat, næ pietatis nostræ officio nos deesse dicendi simus. Igitur ut maximis animi virtutibus eminebat: ita & consecutus brevi dignitates maximas est. Nullam tamen per ambitum, per impotentiam, per libidinem. Oblatas, quousque aliorum luminibus & honori obstruere videri poterat, recusavit, nec nisi pudenter & verecundè accepit. Prætulit autem cæteris, ad quas aditus ei patebat, functionibus Academiæ. Noverat, luculentam esse & gloriosam Professorii ordinis vitam. cum in iis occupata sit studiis, quibus sine ambitione, sine prensationibus, æterni nominis fama paratur. Postquam Theologiæ Professionem A. MDCLXXX. à Serenissimo Duce, CHRISTIANO LUDOVICO Meclenburgico, ipsi oblatam, suscepit, cui Ecclesiarum in distri-

tu

Et in Meclenburgica cura atque gubernatio, sessio item in sanctio-
re Senatu adjuncta erat, prima ei cura fuit, ut Divinae veritatis
sensum planè illibatum incorruptumque indueret animo, atque
retineret constanter & intrepidè, contraque hæreticorum petiti-
ones omnis generis & machinas falsatorum improbas, fortissi-
mè & ad extremum usque spiritum vindicaret. Documento
sunt pauca quidem, sed edecumatae eruditionis, edita ab eo in
publicum, scripta, quæ inter de Collegiatisimo tam orthodoxo
quam heterodoxo Disputationes quatuor & Specimen Theologiæ
Moralis, ante à nobis memorata, eminent. Nam *Affertionem
Endoxam Fidei Christianæ de Spiritu Sancto, contra novam Sanebas
inauditam hæresin, sub schemate Problematu paradoxo nuper in lucem
protrusam, cujus auctor Christophorus, Christophori F. Sandius
est, Arianæ Sectæ subtilissimus pariter & acerrimus defensor,*
nondum publicis officiis initiatus, privato labore, communica-
tisque cum clarissimis viris, D. SAMUELE POMARIO, D. ABR-
HINKELMANNO, D. THOMA HOENSTEDIO & D. ME-
NONE REICHIO, consiliis, composuit. In quo ipso tamen va-
stum ingenium & admirandam posteris induitriam & tot lin-
gvarum scientiam & exactum sacrarum Literarum scrutinium
& solidum de antiquitate iudicium, ubique conspiciendum præ-
buit. Testabuntur verò de sano viri per omnes Theologiæ
partes sensu amplius, quæ mox propitiâ fortuna edenda reliquit
in scriniis, immortalia laudis & artis pignora, quæ supra omnem
commendationem nostram assurgunt, quæ æternitati deposuit,
donec sapientiæ erunt aut cultores aut patroni. Pleraque verò
maturioris sublimiorisque meditamenti & proflus ex eo genere,
quæ animas humiles & veræ eruditionis egentes arceant ab in-
gressu, nec pateant, nisi quibus interiora doctrinarum myste-
ria recluduntur. Admorus postea A. MDCLXXXV. primæ Pro-
fessionis, novo dignitatis augmento ad novam in officio industri-
am, fidem, dexteritatem se persensit incitari. Itaque ad lingu-
las officii partes curam, labores, vigilias, nunquam segnes,
nunquam defessas attulit. Dei se gerere vicem, tanquam pro-
curatorem aliquem, ei reddendas olim administratæ familiæ ra-
tionis, ut hero ac auctori, probe semperque recordabatur. Af-
firma.

firmamus vobis, Cives, nihil esse ab illo, sive Divinas interpretaretur Scripturas, sive controversiarum abdita refereret, sive enuclearet morum disciplinam, sive aperiret Ecclesiæ historiam, in parte ullâ prætermisum, quod quisquam acerrimo ingenio, pertinacibus studiis, optimâ doctrinâ, maximo usu cognitum, proponere aliis & tradere poterat. In explicando sacrorum sensu non alienâ tantum fide ingenioque nitebatur, intelligentiam rerum ex interioribus textus recessibus & propriæ mentis solertiâ, quæ exquisita ei fuit, scrutabatur. In tractando omnem verborum pompam atque eruditionis febriculosam ostentationem averfabatur, naturæ quodam rigore à πολυλογία alienus, sed gravitatem sensuum ac rerum, in solidos nervos contractarum, frugalitatem ita tenaciter amabat, ut nidor aliquis ex oratione ejus, non puridus, neque affectatus, exurgeret. In consiliis tanta SCHOMERO prudentia, tanta animi perspicacia, tanta dijudicandi promptitudo, ut hoc ei donum rarissimo exemplo quasi proprium fuerit & peculiare. Nulli ei griphi, nulli casus incogniti inopinative erant, omnes omninò latebras per rumpebat, solvebatque; singula admirabili dexteritate, penè ut ad hoc natus factusque esse videretur. Tam celeriter arripuit res, specie sæpe dissitas & numero infinitas, tanquam genio suo cognatas & consentaneas, ut verosimile suo exemplo reddiderit quorundam veterum Philosophorum opinionem, qui res intellectu apprehendere nihil aliud esse docuerunt, quam reminisci & recordari. Tanta ei in omnibus facilitas, ut per lusum sæpe & aliud agendo plus effecerit, quam alii improbo & pertinaci labore. Sensu edocemur, Cives, ingenia, licet magna & felicissima, non tamen facile, nisi in uno fere excellere. Si quis sit, qui universalem quandam variarum rerum scientiam eadem perfectione in unum conjunxerit, inesse in hoc quiddam admirabile & prope Divinum, omnes rectè existimant. Id SCHOMERO nostro obtigisse, nemo eorum, qui eundem penitus noverat, inficiabitur. Quæ singula mirari solemus in aliis, ea junctim in eum confluerant. Nam & Philosophiæ, veteris atque recentioris, omniumque, quæ ei ex variarum sectarum genere adherent, perplexitatum, & controversiarum Theologicarum, si ad ultimas etiam earum minutias & subtilitates progrediamur, &

B

lin.

linguarum, cum orientalium, Hebrææ, Chaldaicæ, Syræ, Rabbi-
nicæ, tum exoticarum, Anglicæ, Gallicæ, Italicæ, Hispanicæ,
(Danicam etiam adjunxit) quas omnes ego, quod bonâ fide refero,
eundem legentem & interpretantem his oculis meis conspexi, ne
quid de Græcâ Latinave dicam, & Antiquitatis totius, sacrae &
profanae, ejus cum primis, quæ in Synodicorum canonum curatori
notitiâ consistit, quos quasi singulos in numero habebat, & Hi-
storiæ recentioris, cum literariæ tum religiosæ, erat ad admirati-
onem usque peritus. Nec quidquam literarum, quod vel ad sacro-
sanctæ Theologiæ nostræ decus, vel ad ejusdem perfectionem &
majestatem faceret, non dicam, intactum reliquit & in expertum,
sed curiosâ felicitate intemè penitissimeque imbibit. Mathematicas
etiam disciplinas, ipsâ sublimitate suâ plerisque aliis impervias, ita hau-
sit, ut de difficillimis quæstionibus cum earum artium magistris
promptè, subtiliterque & solidè contenderet. Quibus componen-
dis exarandisque manum adposuit, vulgaribus doctorum meditati-
onibus superiora sunt & ad eruditæ antiquitatis gloriâ adspirant,
nec verborum lenociniis & inani fuce, sed in affectatâ simplicitate
& naturali pulcritudine decurrunt. Quæ legenti incertum est,
felicitatem ingenii, an judicii pondus & gravitatem prius admireris.
Inusitatæ hæc dotes, quas in pectore ejus collocaverat cœli beni-
gnitas, quibus non ad pompam aut speciem usus est, sed ad DEI
gloriâ, ad usum, ad vitæ commoda, obscuræ aliis esse haud potu-
ere. Quare & ante quadriennium ad Academiam Livonorum
Dorpatensem, ut in eâ Cancellarii dignitatem sustineret, & ante
biennium ad celeberrimam illam, invicti Herois, *Martini Lutheri*,
ore calamoque consecratam, quæ ad Albim Wittebergæ floret,
futura in clyti Theologi, D. JO. ANDRÆ QVENSTADII, suc-
cessor, expetitus, immo vocatus est. Veruntamen indulgentissi-
mi PRINCIPIS, FRIDERICI WILHELMI, quem Deus amet,
cuique æternum benè esse jubeat! inusitato in hanc matrem no-
stram favore retentus est. Ut quæ supersunt, vitæ SCHOMERIA-
NÆ persequamur, Rectoratum Academiæ nostræ semel, sed in
alterum semestre præter ordinem prorogatum, Decanatum Fa-
cultatis Theologicæ frequenter obivit. Quos honores ita gessit, ut
& intemerata erga Academiam fides & rerum gerendarum peritia
ac

ac prudentia planè singularis, (quæ æquidem in tenebri per-
cassissimorum unquam cessit) ex omnibus ejus negotiis eluceret.
Doctores Theologiæ creavit WILHELMUM PETERSENIUM,
JO. NICOLAUM QVISTORPIUM. Magnorum Parentum in
eadem officia jam nunc successurum Filium, JOANNEM HIE-
RONYMUUM LOCHNERUM; denique ultimo osculo & me do-
ctorem, citra ullum ad se redundans commodum, quod pertinaci-
ter spreuit, salutavit. O utinam & ipsam tot rarissimarum virtu-
tum spiritum in me potuisset transfundere! Licentiam adsumen-
di supremos honores ab illo acceperunt GODLOB FRIDERICUS
SEELIGMANNUS, vir, ipsius SCHOMERI encomio, *non minus*
moribus gravis ac modestus, quam eruditione & facundia non vulgari pol-
lets; & JACOBUS WINNEMERUS. Pro eodem gradu con-
sequendo sub ejus præsidio disputavit JACOBUS DORNKREIL
AB EBERHERZ. In publicis prælectionibus, scholisq; privatis, quic-
quid usquam solidæ eruditionis est, non minore fide quam diligen-
tiâ tradidit. Eos, qui convictu ipsius utebantur, tanquam filios
suos habuit; idq; dedit operam sedulo, ut quod lex XLVII. Sta-
tutorum Facultatis nostræ à Theologis requirit, *in studia, vitam ac*
mores eorum, qui sanctæ disciplina sese consecrarunt, quantum fieri posset,
inquireret, de methodo studiorum probè informaret & ad scrutinium verbi
Divini atq; serium pietatis exercitium per gratiam Dei suscitaret fideliter.
Conjugem duxit A. M. DCLXXXIII. ANNAM CATHARINAM,
BERNHARDI VETTENII & ANNÆ ELISABETHÆ BORNE-
FELDIÆ Filiam, quam incredibili studio, amore, sanctitate,
quod & summis maximisq; virtutibus merebatur illa, complexus
perpetuò est. Cui matrimonio nihil felicitatis nisi sola diurnitas
defuit. Decessit enim illa in quarto puerperio, ingenti & prope
intolerabili cum mariti dolore, XXIII. Nov. A. MDCLXXXIIX.
postquam eidem genuisset NICOLAUM BERNHARDUM, SU-
SANNAM MARGARETHAM, ANNAM ELISABETHAM &
CATHARINAM LUCRETIAM; è quibus tamen sola SUSAN-
NA MARGARETHA, ipsis Calendis Junii A. MDCLXXXV.
in lucem edita, superest. Hanc Filiolam suam, unicam illam, illam
blandulam, illam delicatulam, illam ipsâ formositate formosio-
rem, ipsâ dulciorem dulcedine, prudentiâ antevertentem annos
virtute adultas æquantem, amavit meritò, ut oculum suum, ut vi-

scera sua, ejusque salute & curâ, quam incomparabili virginum pari, Sororibus suis, ut & reliquam familiam univetsam, commisit, nihil antiquius habuit unquam, aut prius. Cujus frugi indoles ita Parentis præcepta prompto faciliq; obsequio imbibit, ut illius illa sapientiam, pietatem, modestiam, exactissimâ jucundissimâque imagine olim sit repræsentatura. Nunc ad excessum tanti viri venio, quamquam si hic lacrymis lingua, mens dolore oppressa, conticescerent, venia nobis ab omnibus deberetur. Nam in summo dolore animus noster sæpe sibi ipsi succumbit & quicquid languor agrè effert, involvere silentio amat. Si tamen muti & elingves forent omnes, me saltem non sineret quiescere pietas mea & summus in defunctum affectus. Convocaverat die XXX. Martii ordinis nostri RECTOR Academiae Senatam, quem præsentia sua & SCHOMERUS cohonestavit. Eadem die sub vesperam conventum in Consistorio est, de sententiis sequenti die ferendis deliberatum. Querebatur de nescio quo corporis languore & faucium vocisque asperitas latentem ægritudinem prodebat. Reversus domum acri frigore, quod æstus quidem, sed paulò moderatior, infecutus est, tentabatur. Nihil metuebat adverti, cum corpus ei à naturâ contigisset solidum, valetudo de cætero firma & adversus quaslibet concussiones durans. Nec malitiam morbi sentire integrum erat, nisi ex ciborum fastidio & virium infirmitate. Quæ cum indies caperet incrementa, consultus experientissimus Medicus, D. GEORGIUS KUSSIUS, vitæ sensit periculum, petiitque sibi adjungi, cujus mutuo consilio operaque vis morbi posset infringi. Accessit ex Professorio ordine D. JO. ERNESTUS SCHAPERUS, medendi, quâ excellit, arte & providâ curâ opem laturus. Sed tueri nonnunquam valetudinem & pellerè morbos medicina potens est, at producere vitæ terminum & æternitate donare mortales non potest. Quare ordinis supremæ voluntatis curis, ad Deum conversus SCHOMERUS, cui in vitâ summâ religionis puritate adhæserat, quem simplici defecatoque animi studio semper coluerat, peccata sua submissa pectoris contritione, quam & quinto quolibet hebdomadis die voluntario jejunio testatus erat, confessus, sacrosanctæ cœnæ Dominicæ viaticum, à Confessionario suo, D. SIMONE HENNINGIO, (quem virum ob accuratam eruditionem & pientissimi animi integritatem maximi semper æstimaverat

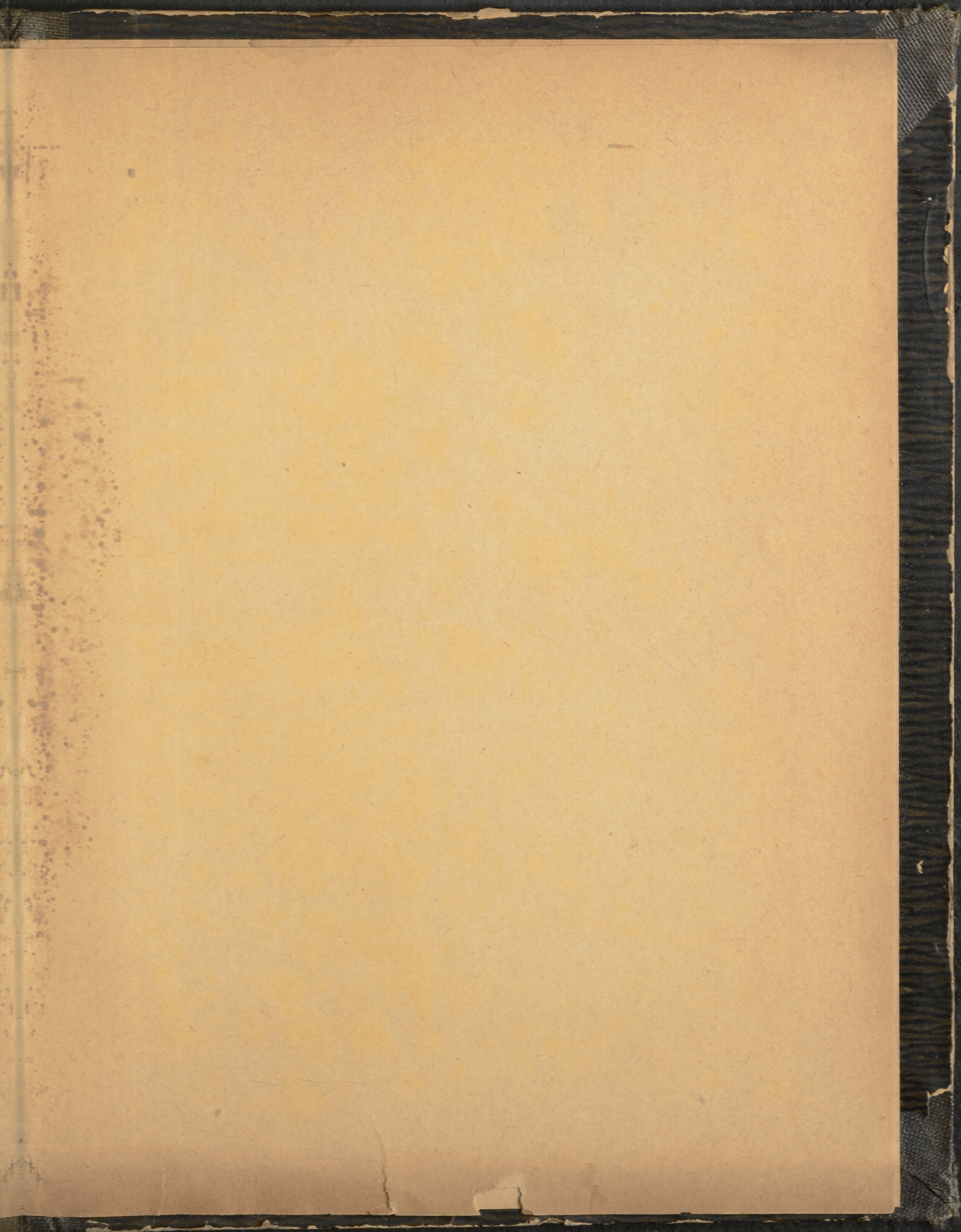
verat,) devotissimâ animi reverentiâ, mox horam obiturus extre-
mam, accepit. Reddidit Servatori suo, cuius merito immotâ fidu-
ciâ innitebatur, animam intra horam sextam & septimam pome-
ridianam, IX. die Aprilis, A. MDCXCIII. Ita finitus est florentis-
simâ integerrimaque ætate Theologus, verè eximius, verè con-
summatus. Non ideò eundem communi hominum forti nume-
roq; eximius. Dum corporum sensibus premimur, aliis quidem
alia vitia, alii defectus, sed omnibus tamen aliqua adhærent. Si
quid humani non unquam passus est SCHOMERUS noster, qui
humani à se nihil unquam alienum putavit, meminisse debemus,
in præstantibus viris magnarum virtutum interventu vitia pen-
sari. Malevolorum est, hominem non ab eâ parte adspicere,
quæ melior est, sed muscarum instar rebus scabris insidere, præter-
volare nitentia & glabra. Morbum furoremque sapit, violare
illustres animas acerbis sermonibus & laceßere mortuorum vir-
tutem. Feret aliquando incorruptum iudicium posteritas & in-
genuis mentibus decus rependet ex vero. Interea tanti viri obi-
tu capitalis nos adflixit plaga. Præcipuum Academiæ nostræ lu-
men, quod unicum spes nostras, nubilas satis & obscuras, illustra-
re posse videbatur, extinctum est. Eone devenisse res nostras,
ut cum hæc Academia ex suis concussionibus reflorescere, cum
Theologica studia, sana illâ & salubria, ad pristinum redire nito-
rem deberent, tantæ rei spem ac tam grande præsidium in unius
viri capite amiserimus? Idne restare unicum, ut post accepta hoc
atque superiori anno consummatissimorum in omni doctrinæ ge-
nere Jureconsultorum, JACOBI LEMBKENII & JOANNIS
FESTINGII, funera, & Theologorum nostrorum princeps e me-
dio excederet? Nimis gens MËCLENBURGICA felix & super-
ba summo Deo visafuit, si propria hæc nobis bona fuissent & per-
petua. Obstupescimus ad Divini fati rigorem & supremi Numinis
de rebus nostris iudicium iratum planè sentimus & in nos quadam
quasi indignatione accentum. Si enim favere Numen rebus no-
stris jure existimamus, cum excellentes ingenio, doctrinâ, virtu-
te, viros Rebus publicis, Academiis, Ecclesiis, immo humano ge-
neri elargitur; quidni sentire debeamus, eundem averso à nostris
commodis & alienato animo esse, cum eosdem nobis subtrahit?
Quis est, quem tam acerbo casu non mœstum videas & dejectum?

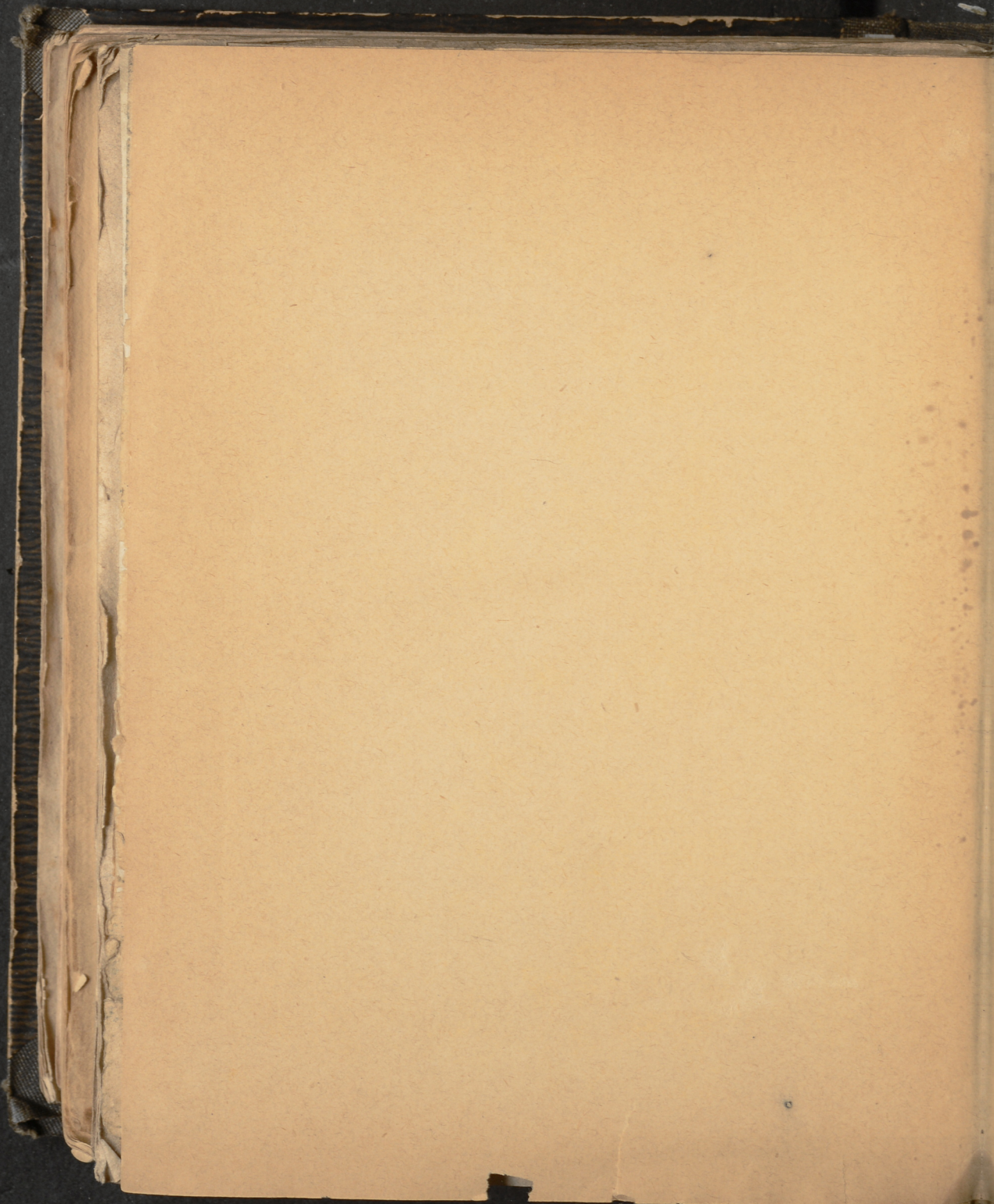
Augustissimos Academiae nostrae Patronos intuleris & PRINCIPES;
Dolorem illi suum seriis lamentis, scriptisque Epistolis, ad fune-
stum maerorem compositis, aperuerunt; testati, in tantam nos-
sinistro fato redigi Theologorum, non fucatam, sed veram, sed soli-
dam eruditione inclytorum, penuriam ac paupertatem, ut cum sin-
gulis, qui moriuntur, ipsa prope eruditio ac litera efferri videan-
tur. Non dissimulanda haec PRINCIPUM pietas est. Nam qui
bona fide Deum colit, etiam amat revereturque; Sacerdotes, Ad Aca-
demiae oculos convertis? Sine ambitionis metu pronunciare au-
sim, vix visuram posteritatis nostrae aetatem esse doctorum, vel doctri-
narum ubertate, vel prudentiae laude, vel omni denique contentu
consensuque laudis praestantiorem. Ad illum, qui de rebus Eccle-
siae deliberat, iudicatque, confessum? Orbatu ille est Senatore
fortissimo pariter, solertissimoque, qui optimam conscientiae fiducia
semper & dicere ea & facere studuit, quibus jus cuique intemera-
tum reddi & sacrorum coetuum salutem confirmari maxime & sta-
biliri credidit. Ad Ecclesias, fidei eius concreditas, earumque mi-
nistros? Amiserunt illi antistitem magni exempli ac ducem, quo vi-
vente adversus omnes injurias tuti erant ac securi. Ad Filiam,
ad Sorores, ad amplissimae dignationis in Dicasterio Sverinensi
Fratrem, ad reliquam necessitudinem? Iis sollicito Parente & a-
mantissimo fratre privatis vulnus hoc altius in imo pectore haeret,
quam ut verbis efferri possit. Ad amicos denique, qui in eius con-
suetudine jucundissimam magnum vitae suae fructum posuerunt? At
his nihil aliud nisi indelebilem in animis, quoties ejus recordaturi
sunt, cruciatum reliquit. De me ipso quid dicam? Qui orbus nunc
sum optimo suavissimoque amico, (nam non quoquam facile
nostri ordinis familiarius utebatur) qui nunc, Jonathane meo de-
stitutus, cujus amor admirabilior mihi fuerat foeminarum amore,
in perpetuo squallore haereo, quamquam publica mala inusitatum
mihi infligant dolorem, non minus tamen me commovet & per-
cellit privatae jacturae sensus. Heu, JUSTE CHRISTOPHORE,
meus amor, meae deliciae! Te tanta celeritate Tuum deserere
Pyladem! Eam mihi tam subito incubuisse tempestatem ac pro-
cellam, ut quos per triennium, (quod tamen vix triduum mihi
videbatur) sine ulla querela, sine ulla diffensione, quaecumque in
vita vel prima vel ultima esse solent, conjunxerunt, unum momen-
tum

tum, tam subitum, tam inopinatum, una, ah quam flebilis, hora,
tam diuturna lege absentiae disjungat! Ego verò, Deum immor-
talem! naufragium hoc laborum meorum & curarum, qui patienter
feram? Quid nunciabo STRYKIO, quid HANNEKENIO,
quid SPENERO, quid KORTHOLTO, quid DIECMANNO,
quid MASIO, quid FRANCKIO, quid WINCKLERO, quid SAND-
HAGENIO, quid RECHENBERGIO, quid SEELIGMANNO,
quid LOCHNERO, quid FALCKIO, quid amicis aliis, quos, ut cæ-
tera, communes hactenus habuimus? Ubi sincerum illud pectus, in
quod consilia mea, desideria mea, gaudia mea, secunda, adver-
sa, liberè conieceram, alibi aut quæram aut inveniam? Quis nos
posthac vel in ædem illam Jacobæam, quam melleâ eloquentiæ Tuæ
Ivadâ, excitantibus devotionem nostram diebus festis, haud semel
implevisti, quis in aream Collegii Borealem, quis in atrium JO-
hannæum, nos unâ euntes, quis unâ sedentes, quis obambulantes,
quis colloquentes, quis adblandientes videbit? Ego verò Te uno
me reputabam felicem, quod omnes studiorum meorum partes
Tibi reddere communes, quod omnes curas in sinum Tuum ef-
fundere, quod comitantium ad me ex variis orbis partibus epistola-
rum Te reddere participē, rerumq; ad Te ab amicis scriptarum pa-
riter compos fieri possem. Ita gaudebamus unâ & unâ tristabamur.
Ita ædificare invicem in scientiâ nitebamur & pietate. His tantis
bonis exutus quasi in solitudine nunc dego, nec quidquam mihi
superest, quam ut dolore brevi consumar & infelicitatem interea
meam acerbis lacrymis deplem. Tu verò in fortunato ævo,
quamquam mei, ut omnino spero, memor, degis. Tu terq; qua-
terq; beatus ad eas sanctorum sedes elatus nunc es, in quibus ori-
gini Tuæ & summo bono conjunctus vivis. Frueris nunc altâ quiete
& Deum Dominumq; Tuum, quem propitium Tibi hic semper ha-
buisti, ex propinquo adspicis. Uteris forte Tuâ & lætaris. Nos
equidem, nostrasqve spes dejecit inexsuperabilis fatorum vis & de-
cretoria illa hora, quæ præclarissimis quibusvis cœptis, priusquam
consummata sunt, imponit finem; magnarum rerum, quas Te su-
perstite moliti sumus, expectationem frustrata est. Exiguo Tu
nunc clauderis tumulo, qui curâ & animi studio patriæ fines jam-
diu excesseras. Quamquam quid dico, eum concludi, qui totum
orbem pro domicilio habet? Qui per omnium gentium posthac
voli-

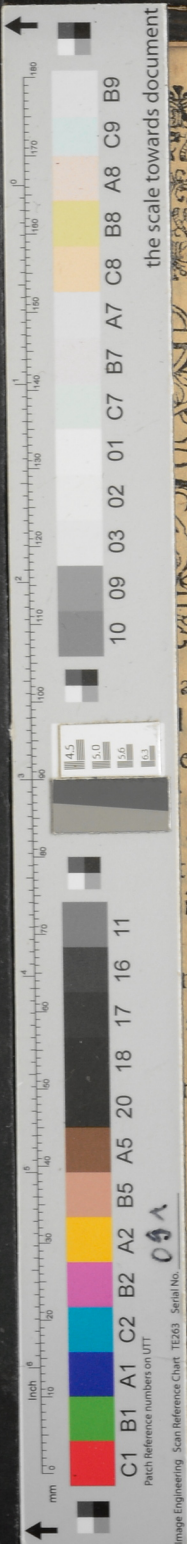
volitabit ora, apud quos veræ eruditionis & decus unquam erit & pretium. Qui enim ingenii opibus & animi contentione non uni tantum prodesse, sed omnibus studuerunt, ij nec uno loco vivunt, nec seculo uno. Horum vita non consumitur annis, sed ab æternitatis diuturnitate capit vires & tempore ipso major meliorq; efflorescit. Quæcumq; fama viros doctos viventes adhuc prosequitur, ea, quia sine aliorum invidiâ non est, & rara est, & plerumq; minor, quam debet. At ea, quæ post exequias manet, quando emoritur cum corporis cadavere livor, immensa est, sine fine est, supra hominum & temporum injuriam est. Tu itaque, beatissima in cælis anima, Anima, jam in hoc mundo DEO tuo proxima, candida anima, anima innumeris nobis suspiriis, immò lacrymis, desiderata, quæ encomio nunc omni superior es, quæ nec inquietaris ullis amplius affectibus, nec aliorum odio raperis in diversa, quæ domicilio nunc gaudes, angelicæ tuæ naturæ ac æternitati consentaneo, quæ nec angeris moerore, nec metu contremiscis, nec spe longâ maceraris, quæ frueris incorruptâ beatitudine & rerum omnium in conjunctione Tuâ cum Christo affluentia; vale, anima beata, vale, æternumq; vale. Cæterum dum jacturam nostram inexpiabili cum luctu deflemus, ingens nobis in Serenissimo Duce, FRIDERICO WILHELMO, ingens in iis, qui ad tanti PRINCIPIS sedent aures, spes est. Vestrum implorat Academia nostra, Collegium imprimis Theologicum, auxilium, vestram trepida anxiaque deposcit opem. Vestro patrocinio, Vestro in bonas literas amori tota se, in ferali moerore posita, credit. Si doctorem nobis dederitis & eruditione solidâ excellentem & prudentiæ Christianæ artibus inclytum & pacis veritatisq; studia æquâ amantem & famam SCHOMERIANI nominis pari successu propagantem, tum verò & de sublato in SCHOMERO nostro tanto præsidio parcius dolebimus, & Scholæ nostræ annales officium Vestrum, quod Deo, quod Reipublicæ, quod nobis debetis, perpetuò prædicabunt. Postremò Vos alloquimur, Cives, qui doctoris Vestri excessu moerore toti circumfusi & debilitati estis, dumq; funus ejus ex ædibus Mesoselenianis hodie solenni pompâ effertur, brevi verborum sententiâ cum Metello Macedonico dico: **ITE, FILII CELEBRATE EXEQVIAS; NUNQVAM MAJORIS CIVIS FUNUS VIDEBITIS.**

P. P. Sub Sigillo Facultatis, XXI. Apr. MDCXCIII. Convenietur in æde D. Jacobo sacratâ, post horam primam.

the scale towards document

Quidem diversæ passim Philosophiæ circumferuntur descriptiones, quas singulas, & recensere, longum; & ad rationis, in præsentiarum, libellam revocare, tædiosum foret. Antiquissimam ego primâ facio: tanquã à Philosophorū, quos habemus, Primate latã, omniumque, rectè philosophantium, calculò, hactenus approbatã Platonis ea est, digna profectò Authore, abus tantum voculis, **MEDITATIONE**, putatur. Censebat Divinus ille Vir, tantò nos evades, quantò vivaciùs consideremus mortem. Ne ipso falsus est, cùm, quodcunque in Philosopho, circa mortis meditationem reperiamus. Mortis, quæ rectam vivendi rationem monstrat, atque vitæ, quales esse in morte desideramus. Ea, animum quæ à verò nos abducere, aut aliquam, nomini in notam inurere possunt. Ea est, quæ doctorem, timorem pellit, tranquillitatem inducit; sensuum animi varietates firmat, adversus fortunam reddit, quando omnia ab eodem impedimento paratior sit, sicubi res exiget, statim, quando est faciendum, statim exire, quo aliud, tabernaculo suo. Quæ enim ista mortis, aut socordia, cùm cognati simus DEO, cùm terris animal, præter hominem, cognitione.

DE